

Проф. д-р Лилия Чанкова

*Институт за икономически изследвания на БАН,
ръководител на катедра „Стопанско управление“ на Стопански факултет на ВТУ
„Св. св. Кирил и Методий“ в началния период на нейното изграждане (от 01.04.1993 г.
до 01.11.1996 г.) и заместник декан на Стопански факултет в периода 2007 – 2011 г.*

СЪЗДАВАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА КАТЕДРА „СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ“ НА ВТУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ (ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ЕДИН ОТ УЧАСТНИЦИТЕ)

Началото

Стопанският факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ беше създаден като съвместен, на основата на споразумение с Икономическия институт на БАН. Подписите под това споразумение поставиха на 1.IV.1992 г. ръководителите на двете институции. На едно от първите заседания на Факултетния съвет бе утвърдена неговата катедрена структура със съответните специалности. На 1.IV.1993 г. със заповед на Ректора на ВТУ бях назначена за временен ръководител на катедра „Управление“ на Стопанския факултет. Специалностите към тази катедра бяха „Фирмено управление“, „Маркетинг“ и „Управление на кооперациите“ в редовна и задочна форма на обучение. Специалността „Фирмено управление“ впоследствие бе преименувана на „Стопанско управление“.

В началото основната и сравнително трудна задача пред катедра „Управление“ беше разработването на учебните планове на специалностите „Управление“ и „Маркетинг“, подборът на преподавателите и изготвянето на учебни програми по отделните дисциплини. Съществена подкрепа за нейното реализиране оказа първият декан на Стопанския факултет проф. д.ик.н. Иван Димов, който беше в основата на неговото създаване и по-нататъшно развитие. Финансираният от Британския съвет проект за разработване на учебни планове на факултета в областта на управлението на икономиката в пазарни условия за периода 1993 – 1994 г. оказа благотворно въздействие при стартирането и развитието на специалностите към катедрата.

С решение на Академичния съвет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ на 5 юли 1995 г. бях утвърдена за ръководител на катедра „Управление“ на Стопанския факултет. Основен акцент в тази дейност бе поставен върху създаването и усъвършенстването на учебните планове на специалностите „Управление“ и „Маркетинг“. Наред с това, значително внимание се отделяше на обсъждането и подобряването на учебните програми на преподавателите по отделните дисциплини и тяхната хармонизация. От началото на учебната 1996/1997 г. бе създадена катедра „Маркетинг“, с което съответната специалност бе отделена от катедра „Управление“.

В следващите години усилията на катедра „Управление“ бяха съсредоточени предимно върху оптимизирането на учебните планове на специалност „Стопанско управление“ както за редовна, така и за задочна форма. Сериозно внимание бе отделено на подбора на преподавателския състав на тази специалност. Една съществена част от него бяха представители на хабилитирания състав на Икономическия институт на БАН – проф. д.ик.н. Иван Стойков, проф. д.ик.н. Асен Ковачев, проф. д.ик.н. Никола Вълчев, проф. д.ик.н. Димитър Билярски, доц. д-р Параскева Димитрова, доц. д-р Роска Петкова, доц. д-р Лилия Чанкова, доц. д-р Митко Димитров, доц. д-р Васил Цанов, д-р Радостина Бакърджиева.

През 1996 г. Стопанският факултет на ВТУ спечели проект, финансиран от Британския Know How фонд на тема „Подобряване на обучението на българските институции по мениджмънт“, който се оказа твърде ползотворен за дейността на катедрата и развитието на специалността. По линия на този проект бе осъществен обмен на преподаватели от Бизнес факултета на Manchester Metropolitan University и от Стопанския факултет на ВТУ за изнасяне на лекции, споделяне на опит в обучението на студенти в магистърска степен, запозаване с учебни планове по отделните дисциплини и консултации за организирането на учебния процес. Като участник в този процес мога да споделя, че това сътрудничество беше твърде ползотворно за българските участници, особено във връзка с изготвянето на учебните планове за обучение на студентите в магистърска степен в СФ на ВТУ.

В съответствие с възприетите законови промени и новите изисквания за заемане на управленски длъжности във ВУЗ в края на 1996 година за ръководител на катедра „Управление“ бе избран доц. д-р Пенчо Пенчев.

Продължението, което постави ново начало

То започна с активните действия на декана на Стопанския факултет проф. д.ик.н. Иван Димов за подготовка на учебни планове на магистърски програми, съобразно приетите нови законови и нормативни изисквания през учебната 1997/1998 г. В тези свои усилия той беше подпомогнат от възможностите, които осигуряваше посоченият вече проект, финансиран от Британския Know-How фонд. Няколко преподаватели от Стопанския факултет посетихме през 1998 г. Бизнес факултета на ММУ в Манчестер за запознаване с неговия опит в обучението на студенти в магистърска степен. Получих консултации по учебните планове на магистърските програми на Бизнес факултета, предимно в областта на управлението. Те ми бяха особено полезни в създаването на учебна програма за магистърска степен “Бизнесадминистрация”. В това отношение ценна бе помощта, оказана от доц. д-р Роска Петкова. Тази програма бе обсъдена и приета на заседание на Факултетния съвет, като още в началото на следващата учебна година започна обучението на студенти.

На основата на споразумение с ръководството на ВТУ “Св. св.Кирил и Методий” от 1999 г. обучението по “Бизнес администрация”, заедно с други магистърски програми, като “Маркетинг”, “Финанси на предприятието”, “Банково дело”, започна да се провежда в сградата на Икономическия институт на БАН. Усилията на целия екип от организатори на този процес и особено на директора на Икономическия институт проф. д-р Митко Димитров, на декана на СФ проф. д.п.н. Байко Байков и на Ръководителя на магистърското обучение доц. д-р Радка Илева дадоха своя добър резултат. Интересът към обучението в тези магистърски програми, вкл. и към “Бизнесадминистрация”, бе голям. То се осъществяваше в пълни зали, една немалка част от студентите проявяваха желание да придобият магистърска степен с разработването на дипломни проекти, които защитаваха с висок успех. За съжаление, с приетите нови законови ограничения за обучение на студенти в магистърска степен от университети, извън столицата, тази практика беше преустановена.

Сътрудничеството обаче между СФ на ВТУ и ИИ на БАН при обучението на студенти в магистърските програми продължи успешно на територията на Стопанския факултет във Велико Търново. Трябва да се отбележи, че натрупаният опит и завоюван авторитет в това съвместно обучение дадоха своето отражение при програмната акредитация на Стопанския факултет през 2008 г. Оценката, която бе дадена при тази акредитацията на професионално направление 3.8. “Администрация и управление”, към което е и специалност “Стопанско управление”, бе най-високата във факултета.

Традициите в сътрудничеството

Те намират израз и в постоянното присъствие на представител на ИИИ на БАН в деканското ръководство на факултета. За периода 2007 – 2011 г. бях избрана за заместник-декан на Стопанския факултет, отговарящ за неговата научноизследователска дейност. Обогатената структура от специалности и съответно катедри, повишените изисквания към научноизследователската дейност във ВТУ, в т.ч. и в СФ, допринесе за нарастването на нейната роля и тежест.

Традициите в сътрудничеството между Стопанския факултет на ВТУ и Института за икономически изследвания на БАН намират израз в съвместното провеждане на годишни научно-практически конференции и публикуване на докладите на участниците в тематични сборници. Открояваща сред тях бе юбилейната научно-практическа конференция през 2009 г. на тема „Икономиката и социалната политика на България в условията на съвременната глобална криза”, посветена на 60-годишния юбилей на ИИИ на БАН, в която имаше значително участие на учени и преподаватели от двете институции. Тя беше широко отразена в националните и регионални медии.

Традициите в това сътрудничество намират и други проявления. Едно от тях е честването на двадесетгодишния юбилей на Стопанския факултет. Отразяването на спомените и впечатленията на участниците в неговото създаване и развитие допринася за формирането на историята му и вижданията за перспективите на развитие.